

KORSANG

- SAMARBEJDE MELLEM KIRKE OG SKOLE

| Hanne Korsgaard
*Organist,
korkonsulent Korliv*

Når korsangen og korarbejdet fungerer godt i små og større sogne, er det ofte på baggrund af en konstruktiv og positiv kontakt mellem korleder og skoleledelse i den lokale skole. Det viser rigtig mange erfaringer i korlandskabet.

Med folkeskolereformens ikrafttræden i 2015 var der aktiviteter, veje og traditioner, der sandede til i de frivillige børne- og ungdomsforeninger. For børnene fik længere skoledage, kunne ikke nå deres fritidsaktiviteter eller børnene var ganske enkelt for trætte til at komme af sted til kor, fodbold, håndbold og meget andet. Det var en fælles erfaring i kirkekorene og i foreningslivet.

På den anden side åbnede folkeskolereformen for nye tiltag, der skulle kendetegne 'den åbne skole'. En skole, der åbner sig over for det omgivende samfund og inddrager omverdenen i skolelivet – med henblik på at styrke sammenhængskraften i lokalsamfundet og at bidrage til, at eleverne stifter bekendtskab med de muligheder, som foreningsliv og lokalområde rummer. Og også for at variere børnenes lange skoledage. Folkeskolen fik altså til opgave at invitere eksterne aktører, lokale organisationer og kulturinstitutioner, ind i skolelivet. Og et samarbejde mellem kirke og skole blev derfor oplagt, f.eks. med et tilbud om korsang for børn og unge.

HENVENDELSE TIL SKOLEN

Et stort antal korledere har taget initiativ til at kontakte den lokale skoleledelse med henblik på at etablere et tilbud og et samarbejde omkring korsang. Og mange steder er det lyk-

kedes – og nye traditioner er opstået omkring kirke-skole-samarbejdet om korsang. Ikke mindst fordi mange skoler har oplevet korlederens henvendelse og indsats som en ydelse, der har lettet skolen i dens forpligtelse til at inddrage de omgivende kulturinstitutioner i skolelivet. For selve opgaven med at leve op til de nye krav om en åben skole var og er ressourcekrævende for skole og lærere.

Oplagt er det at sende en mail til skolelederen med besked om, at du ringer skolelederen op. Og det er en god ide at vedhæfte en kort projektbeskrivelse (*se forslag - side hvor?*). I telefonsamtalen kan du foreslå at mødes om projektet. Det er også en god ide, hvis man taler ind i skolesproget – og bruger de termer, som skolefolket bruger, f.eks. at I tilbyder et korprojekt, der svarer til læringsmålene for klassetrinnet, og som har både musikalske og dannelsesmæssige aspekter, som bidrager til elevernes trivsel og læring. Og også væsentligt at nævne, at skolen ikke har nogen udgift til projektet, da det oftest er kirken, der betaler for korlederens arbejdstimer i projektet. Altså, at skolen ikke har nogen udgift til et korsangsprojekt med kirkens korleder. Endnu et godt argument at præsentere for skolelederen. Man kan foreslå, at klassens lærer eller pædagog deltager i kortimerne – kirkens organist/korleder har den musikalske ekspertise, læreren/skolen har den pædagogiske ekspertise, og et samarbejde mellem kirke og skole om korsang vil være værdiskabende for både elever og lærere, skole og kirke.

Det er selvfølgelig vigtigt at have menighedsrådets opbakning til projektet og evt. at få afpasset sit timetal i forbindelse med et

kirke-skole projekt om korsang. For projektet kan give en tidsmæssig udfordring, da der kun er afsat et vist antal timer til korarbejde i en organist/korlederstilling. Med korsang på skolen sættes organisten ydermere i en helt anderledes undervisningssituation end vanligt, som kan kræve mere forberedelse, mødeplanlægning med skoleledelse/musiklærer og måske mere transporttid.

Det er dog ikke alle steder muligt at etablere den gode kontakt – af flere årsager. Nogle steder synes skolerne, at det er vanskeligt at sige ja til nogen institutioner og nej til andre. Derfor fastholdes et principielt nej – medmindre skolen selv opsøger eksterne institutioner, f.eks. Folkekirkens Skoletjeneste eller Skoletjenestenetværk.

Nogle steder kan man også støde på en bekymring for forkyndelse, såsnart man introducere et tilbud fra kirken. Her kan det være vigtigt i en indledende henvendelse at præcisere, at korlederen ikke arbejder forkyndende, men musikalsk og sangligt. Og at et repertoire vil indeholde såvel sange som salmer – som del af den danske sangtradition, og som også indeholdes i skolens fællesmål for musikfaget.

Hvis det er svært at etablere den gode og ukomplicerede kontakt med skolen, kan der være god ide i at tage kontakt med den lokale musikskole, der ofte har aktiviteter på den lokale skole. Måske kan der opstå et korsamarbejde mellem kirke og musikskole.

FLERE MODELLER FOR KORSANGSPROJEKTER

Der er store lokale forskelle i erfaringerne omkring kirke-skole samarbejder om korsang, bl.a. fordi skolereformen implementeres forskelligt lokalt. Det viser sig, at der ofte er større interesse for kirke-skole-samarbejdet i landdistrikterne end i de store byer, bl.a. fordi samarbejdet er en gevinst i styrkelsen af sammenhængskraften i de mindre lokalsamfund.

Det er også værd at være opmærksom på, at der for tiden kan være et større fokus på fællessang – også i skolen – og at det overordnede fokus kan bane vejen for et samarbejdsprojekt.

Helt konkret er der gjort gode erfaringer med flg. typer samarbejdsprojekter omkring korsang:

- **Korsang på skolen efter skoletid**
- f.eks. 3.-5. kl.
Fordele: transport undgås, børnene er på skolen
- **Kor i sfo-tid m. elever fra børnehaveklasse**
- 2. kl. på skolen
Fordele: transport undgås, alle kan deltage, evt. medvirken af pædagog fra SFO'en
- **Korsang i sfo-tiden med elever**
- f.eks. i 1.-3. kl. i kirken
Fordele: børnene får en ny oplevelse, korlederen er på 'hjemmebane' og kan nemt etablere rummet for korsang, hygge omkring saft/kiks, oplevelse af kirkerummet, at der gives ejerskab til kirken, evt. medvirken af pædagog fra SFO'en, forældrene lærer korlederen at kende, når/hvis børnene hentes efter korsang.
Ulemper: tidsforbrug til at hente børnene i sfo'en, børn kan være optaget af leg og glemme, at de skal af sted til kor.
- **Projekt omkring korsang i én eller flere musiktimer, i samarbejde med faglærer**
Fordele: Korsangen introduceres for børnene, korleder og musiklærer kan arbejde som team, musiklæreren bliver aflastet, korsang som integreret del af musiktimerne.
Vigtigt: at aftale opgavefordeling, ansvarsområder og mål med projektet med musiklæreren, at skabe et godt samarbejdsrum.
- **Korsang i samarbejde med andre fag, f.eks. dansk eller religion, med besøg/koncert i kirken**
Fordele: spændende at tilrettelægge og arbejde sammen med faglærer, fælles om at skabe de pædagogiske rammer, lærer og korleder kan supplere hinanden, korsan-

gen bliver tydeligere som et dannende fag, der har mange aspekter ud over det sanglige.

Vigtigt: at aftale opgavefordeling, ansvarsområder og mål med projektet med faglæreren, at skabe et godt samarbejdsrum.

En mulighed er jo også at tilbyde forløb omkring korsang til de lidt ældre klasser, der ofte slet ikke har sang som del af deres skolehverdag. Dét faktum kunne også udgøre kimen til et samarbejde.

KORSANG PÅ SKOLEN

Er der så ikke nogen ulemper ved at have korsang på skolen? Jo, det er der. At have kor i skolens lokaler kan medføre en række udfordringer, f.eks. med lokaler, der ikke er koregnede, og manglende mulighed for at synge i kirken. Der kan opstå pædagogiske udfordringer, bl.a. fordi børnene ikke oplever det fysiske skift til kirkens lokaler, eller der er måske tale om en meget stor gruppe elever, og der kan være elever, der deltager i korsangen, uden det største engagement. Ofte er skolen dog åben over for at lade en lærer/pædagog deltage i kortimerne, hvis organisten beder om det. Der ligger også en udfordring i, at korlederen er på børnenes 'hjemmebane', der sætter rammerne for omgangsformen og samværskulturen. Det kan være en udfordring at gøre stedet/lokalet til korlederens og korsangen 'rum'.

En stor del af organisterne anbefaler kortere korforløb på skolen, f.eks. 8-10 uger, fordi det kan være en timetung og energimæssig opgave at administrere. Andre har gode erfaringer med kor på skolen i løbet af hele skoleåret. Korsang på skolen omfatter mange steder også optræden med koret på skolen og medvirken ved gudstjenester i kirken.

Når organisten leder kor på skolen, kaldes det sjældent kirkekor, men blot korsang. Og det musikalske repertoire består både kirkelig og ikke-kirkelig musik: salmer, årstidssange, kanons, gospel og øvrige populære sange.

Endelig kan nævnes, at mange korledere får mulighed for at komme på besøg på skolen ved morgensang eller i de enkelte klasser for at fortælle om muligheden for at gå til korsang i kirken eller på skolen. Et besøg på skolen giver måske også mulighed for at demonstrere korsang og at synge/lege sammen med skoleklassen. At børnene har mødt korlederen og har fået en seddel med hjem til forældrene kan også åbne ellers lukkede døre. Ligesom muligheden for at lægge info om korsang i kirken på skolens intra, hvor forældrene så kan finde info.

KIRKEMUSIKALSKE PROJEKTER

Når undersøgelsens deltagere samarbejder med skolen om andre former for kirkemusikprojekter, kan der eksempelvis være tale om

- **salmeprojekter** – med klasse/årgangsbesøg i kirken, med præst og organist – evt. med forudgående besøg i klassen.
- **musicals** – samarbejde mellem organist og musiklærer på skolen, f.eks. jule-krybbespil til juleafslutning for skolen i kirken.
- **Lucia-optog** som et fælles projekt for skolens elever/udvalgte årgange/skolekoret og kirkecoret.
- **morgensang** – hvor organisten spiller til morgensang på skolen i en periode
- **'lær orglet at kende'** – med klasse/årgangsbesøg ved orglet i kirken, med organist
- **tværfaglige forløb/temaforløb** på skolen/i kirken (dansk, kristendom, musik), der evt. munder ud i besøg i kirken/en gudstjeneste (hvis skolen bakker op om det.)
- **folkekirkens skoletjenestes projekter** – som lærerne på skolerne kan bruge i undervisningen i samarbejde med kirkens organist/præst.

Det er næsten kun fantasien, der sætter grænser for, hvilke kirkemusikalske forløb, man kan forestille sig.